

Eluned Morgan AS/MS
Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Health and Social Services

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Russell George AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Seneddlechyd@senedd.cymru

15 Awst 2023

Annwyl Russell

Diolch am eich llythyr dyddiedig 4 Gorffennaf ar ran y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol ynghylch amseroedd aros y GIG. Rwyf wedi ymateb i bob un o'r pwyntiau isod.

Targed y Llwybr Canser

Mae perfformiad yn erbyn y targed canser yn cael ei adrodd yn erbyn y llwybrau canser hynny a gaeir o fewn y mis. Mae hyn yn golygu mai dim ond ar ôl i'r claf ddechrau ei driniaeth ddiffiniol y caiff y data eu hadrodd. O ran effaith trin cleifion o'r ôl-groniad ar berfformiad, os byddwch yn trin 100 o gleifion ar ôl y dyddiad targed, bydd y perfformiad yn 0% yn erbyn y targed. Os byddwch yn trin 50 o gleifion cyn y dyddiad targed a 50 ar ôl y dyddiad targed, byddwch yn dal i fod wedi trin 100 o gleifion, ond bydd y perfformiad bellach yn 50%. Os byddwch yn trin pob claf cyn y dyddiad targed, unwaith eto, byddwch yn dal i fod wedi trin 100 o gleifion, ond bydd y perfformiad bellach yn 100%. Ar bob achlysur, bydd 100 o gleifion wedi cael eu gweld, ond yn dibynnu ar ba mor hir maen nhw wedi bod yn aros, bydd y perfformiad yn erbyn y targed yn wahanol.

Rwyf wedi bod yn glir iawn gyda'r byrddau iechyd bod nifer y cleifion sy'n aros dros 62 diwrnod i naill ai ddechrau eu triniaeth neu gael diagnosis yn rhy uchel a bod rhaid canolbwyntio ar drin y cleifion sy'n aros hiraf. Mae hyn yn effeithio ar berfformiad yn erbyn y targed cydymffurfio, a bydd yn parhau i wneud hynny – ond dyma'r peth iawn i'w wneud er budd cleifion.

Mae fy swyddogion yn parhau i gael cyfarfodydd misol rheolaidd gyda'r byrddau iechyd ynghylch perfformiad canser a'r camau sy'n cael eu cymryd i wella perfformiad a lleihau'r ôl-groniad o gleifion sy'n aros. Mae cryn ffocws ar ailgynllunio llwybrau i sicrhau, lle bo hynny'n bosibl, bod llwybrau syth at brofion a gwelliannau cysylltiedig eraill yn cael eu rhoi ar waith.

Rydym yn buddsoddi'n helaeth yn ein gwasanaethau canser, ac rwyf wedi ei wneud yn un o'r chwe blaenoriaeth ar gyfer sefydliadau'r GIG yng Nghymru. Trefnais ail uwchgynhadledd genedlaethol gydag arweinwyr y gwasanaeth canser ym mis Mawrth eleni ac atgyfnerthais fy nisgwyliadau ynghylch gwella perfformiad amseroedd aros canser.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Eluned.Morgan@llyw.cymru
Correspondence.Eluned.Morgan@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Yn dilyn yr uwchgynhadledd, mae Llywodraeth Cymru a Gweithrediaeth y GIG wedi dechrau ymyriad cenedlaethol ar gyfer canser. Mae hyn yn canolbwyntio ar y tri lleoliad tiwmor sy'n perfformio waethaf – wroleg, gynaeoleg a'r bibell gastroberfeddol isaf. Mae hyn yn dwyn ynghyd arbenigwyr rhaglen, clinigol, data a gwella Gweithrediaeth y GIG i helpu byrddau iechyd ac ymddiriedolaethau i roi'r llwybrau delfrydol cenedlaethol ar waith.

Y saith arbenigedd “eithriadol o heriol”

Gallaf gadarnhau nad oedd y saith arbenigedd a restrwyd gennych wedi cael eu heithrio o unrhyw un o'r targedau a osodwyd ar gyfer byrddau iechyd, ac nad ydynt erioed wedi cael eu heithrio. Pan osodwyd y targedau i adfer gofal a gynlluniwyd ym mis Ebrill 2022, cydnabuwyd yr heriau o ran cyflawni cyn COVID mewn nifer o arbenigeddau gofal a gynlluniwyd ac y byddai cyflawni mewn rhai arbenigeddau yn her sylweddol. Cyhoeddir data sy'n ymwneud â'r arbenigeddau hynny yn fisol fel rhan o ystadegau swyddogol a bydd hyn yn parhau.

Mae'r tabl isod yn manylu ar y cynnydd sylweddol a wnaed yn y saith arbenigedd gofal a gynlluniwyd y cyfeirir atynt i leihau'r amseroedd aros dwy flynedd. Roedd cyfanswm o 53% o ostyngiad yn nifer y cleifion a arhosodd dros ddwy flynedd ym mis Mai 2023 o'i gymharu â mis Mai 2022, gyda nifer y cleifion sy'n aros dros ddwy flynedd yn gostwng am 14 mis yn olynol.

Tabl 1: Arbenigeddau gofal a gynlluniwyd heriol a'u hamseroedd aros dros ddwy flynedd – Mai 2022 – Mai 2023

	Mai-22	Mai-23	Gwahaniaeth	% y newid
Trawma ac Orthopedeg	18,635	9,660	8,975	48%
Llawdriniaeth gyffredinol	8,366	4,489	3,877	46%
Wroleg	4,695	3,856	839	18%
Y glust, y trwyn a'r gwddf	9,877	3,653	6,224	63%
Offthalmoleg	7,982	2,460	5,522	69%
Gynaeoleg	3,777	1,752	2,025	54%
Dermatoleg	2,461	338	2,123	86%
Arall	9,260	4,561	4,699	51%
Cyfanswm	65,053	30,769	34,284	53%

Mae Fframwaith Cynllunio'r GIG ar gyfer 2023/24, sy'n cael ei atgyfnerthu drwy fy mlaenoriaethau Gweinidogol, yn canolbwyntio'n glir ar leihau amseroedd aros yn yr arbenigeddau heriol hyn ac mae hynny'n parhau i fod yn flaenoriaeth allweddol.

Mae ffocws clinigol ar wella llwybrau cleifion a rhwydweithiau gweithredu clinigol yn helpu i lywio'r gwaith i gydbwysu blaenoriaethau o ran amser aros a brys clinigol.

Er mwyn cynnal y ffocws a chynyddu cyflymder y newid ar gyfer 2023/24, gosodwyd targedau cerrig milltir i gyflawni'r ymrwymiad i ddileu'r amseroedd aros dwy flynedd. Dyma'r rhain:

- Erbyn diwedd mis Rhagfyr 2023, bydd 97% o'r holl lwybrau rhwng atgyfeirio a thriniaeth yn aros llai na dwy flynedd.
- Erbyn diwedd mis Mawrth 2024, bydd 99% o'r holl lwybrau rhwng atgyfeirio a thriniaeth yn aros llai na dwy flynedd.

Uwchgynadleddau Gweinidogol

Bydd adroddiadau yn dilyn uwchgynadleddau'r Gweinidogion yn cael eu cyhoeddi ar wefan Llywodraeth Cymru. Byddaf yn trefnu i'r ddolen gael ei hanfon atoch chi. Bydd adroddiadau pellach yn cael eu hychwanegu ar ôl unrhyw uwchgynadleddau yn y dyfodol. Ni chafodd adroddiad ei lunio yn dilyn yr uwchgynhadledd gofal brys a gofal mewn argyfwng.

Yn gywir

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'M. E. Morgan'.

Eluned Morgan AS/MS

Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Health and Social Services